

Любко Дереш: навіть у Демона є серце

Написав Ганна Кундіренко
Середа, 04 грудня 2013, 14:35

Джерело: [BBC Україна](#)

Молодий, але вже досить відомий письменник Любко Дереш у цьогорічному конкурсі Книга року BBC представлений боллівудською притчею "Остання любов Асури Махараджа". В цьому інтерв'ю він розповідає про свою книгу та світову літературу, в якій, на його думку, майже всі сюжети - передбачувані.

BBC Україна: Як ви у кількох реченнях можете розповісти, про що ваша книга?

Любко Дереш: Це історія про відродження почуттів у сучасному світі, де інфантилізм, аутизм і імперсоналізм фактично будують це суспільство "нагів", яке описано в книзі. Це щось схоже на боллівудську лав-сторі, яка має певний алегоричний підтекст, тому що місце дії відбувається в Нью-Йорку, який описаний як яблуко. Тобто, це те яблуко, з якого почалося падіння Адама і Єви, і яке описує ситуацію, що в ній ми перебуваємо зараз самі. Це спроба повернутися до початку, спроба віднайти себе первинного - первинне відчуття людини, первинне відчуття дому, яке було до падіння. Це історія про свіжість почуттів, про те, що навіть у демона є серце, душа і навіть проклятий може стати людиною.

ВВС Україна: А як би ви самі визначили жанр книжки?

Л. Дереш: Це боллівудська притча.

ВВС Україна: Вам закидають певну передбачуваність сюжету роману: демон Асура Махарадж закохується в земну дівчину, підіймається з пекла і змінює світ. Чи вбачаєте ви самі цю передбачуваність в творі і як ставитесь до сюжетів, які є передбачуваними?

Л. Дереш: Мені здається, що, в принципі, всі сюжети вже прописані. Непередбачуваних сюжетів не існує. Тобто, існує, на думку французького драматурга Жоржа Польті 36 сюжетів, і всі інші сюжети - це їхня варіація. Найкращі сюжети – це перевірені сюжети. Недаремно антична драма мала приблизно ту саму структуру скрізь.

Безумовно, я розумію, що історія любові, історія людини, яка залишає свій дім, вирушає у мандри, на пошуки щастя і віднаходить це щастя, - ще це не є якась оригінальна історія, але ж справа, мабуть, не в оригінальності, а в смакові, який ми відчуваємо.

Мені здається, суть літератури якраз в тому смакові, який ми відчуваємо від того переказування того, що ми вже знаємо. Тому що література – це є одна-єдина історія, яку ми переказуємо на різні лади. І справа в тому, з яким смаком ми вміємо переказувати те, що ми і так знаємо.

ВВС Україна: Ви колись сказали в інтерв'ю про один з своїх творів, що кожен персонаж – це ви, це якась грань вашої особистості. Чи можете те саме сказати про "Останню любов Асури Махараджа"?

Л. Дереш: Безумовно, це стосується кожного твору. Не тільки цих останніх. Просто письменник мимоволі пропускає крізь себе все, що він бачить. Для того, аби зрозуміти іншу людину, нам потрібно знайти якості іншої людини в самому собі.

Любко Дереш: навіть у Демона є серце

Написав Ганна Кундіренко
Середа, 04 грудня 2013, 14:35

Якщо ми хочемо описати Моріарті, зобразити його, нам самим потрібно стати Моріарті. Якщо ми хочемо зобразити Шерлока Холмса, нам потрібно самим стати Шерлоком Холмсом. Це, по-моєму, стосується кожного письменника.

Навіть коли нам видається, що ми описуємо людей зі сторони, все одно нам потрібно їх прийняти, впустити в себе, і чим глибше ми впустимо іншу людину, тим глибше ми можемо розуміти, як вона збудована.

ВВС Україна: В якому з описаних вами світів людину можна зрозуміти найкраще - в світі демонів, людей чи напівбогів? Де найкраще середовище, щоб зрозуміти людей?

Л. Дереш: Бачите, в тій давньоіндійській моделі світу, який схожий наче на триповерховий будинок, люди займають якесь проміжне становище. Між двома крайніми поверхами. Отже, це якесь положення, де то грішать, то каються, то знову грішать. І в якомусь із місць роману про Асуру Махараджа я порівнюю життя із танцем, - що бути людиною, це значить замирати постійно в якихось па між одною та іншою стороною. І це постійне виборювання між тим, ким ми хотіли би бути, і тим, ким ми є насправді. Так що це все – і світ демонів, і світ напівбогів – це все різні сторони нашого світу, це ті люди, яких ми бачимо на вулицях. І ми вже знаходимось в тому місці, де найкраще пізнавати людину.

ВВС Україна: Ви себе відчуваєте в якому з цих трьох світів?

Л. Дереш: Безумовно, я якраз знаходжусь в позиції людини, яка намагається зрозуміти себе і зрозуміти своїх колег, своїх друзів, своїх близьких.

ВВС Україна: Ваш герой Асура до певної міри такий ідеальний персонаж в надзвичайних умовах. Він сильний, спритний, розумний. Тобто, це такий романтизм, так?

Л. Дереш: Безумовно. В цьому є певна доля іронії, тому що як у кожному боллівудському фільмі повинен бути і шляхетний, і досконалий персонаж. Це потрібно для того, аби наші чуття досягли якоїсь чистоти і тій чистоті прийшли до кульмінації. Тобто, мене цікавить

Любко Дереш: навіть у Демона є серце

Написав Ганна Кундіренко
Середа, 04 грудня 2013, 14:35

катарсис у читача. А мені здається, що катарсис можливий лише тоді, коли можна, принаймні, іноді використовувати такі чисті тони і відкриті кольори, як це називається у живописі.

ВВС Україна: Якщо поговорити загалом про українську літературу, якого твору вам бракує як читачеві в цьому українському контексті, і чи ви намагаєтеся створити такі твори, яких, як ви відчуваєте, бракує? Чи просто пишете, як вам пишеться?

Л. Дереш: Я стараюся зрозуміти, що насправді потребує український читач, і стараюся запропонувати це йому в міру своїх сил. Мені здається, що українська література потребує хорошої, потужної метафізики. Метафізичного осмислення сучасності, філософського осмислення сучасності, привнесення у літературу світової проблематики. Проблематики, яка стосується не тільки українського народу чи країни Україна, а проблем, які стоять перед людством, перед людською цивілізацією. Зокрема, цивілізаційна криза, у якій зараз перебуває світ. Про це не пишеться, і це не обговорюється. Мені здається, для того, щоб українська література і культура загалом включилася в світові процеси, ми повинні супроводжувати їх відповідними темами.

ВВС Україна: Яким ви бачите вашого читача?

Л. Дереш: Є читач, якого я маю всередині, є той читач, який приходить до мене на читання в результаті. І з тих, хто приходить на читання, - молоді і дуже молоді люди, віком від 15-и до 30-35-и років. Але загалом всередині я орієнтуюсь не стільки на вікову аудиторію, скільки на людей, які мають відчуття, що для них ще не все закінчилося, що для них немає ще якогось достатнього розчарування від життя, вони вірять, що це життя може подарувати якісь несподіванки, якісь дива. І ці дива не є сентиментальними, не є передбачуваними якимись. Це те диво, яке ми, я би сказав, пригадуємо. Про яке ми мріємо, яке ми не те, щоби отримувемо, а скоріше пригадуємо його смак, який, нам здається, завжди з нами був. От такі, власне, люди – наполовину романтики, наполовину...

ВВС Україна: Тобто, це люди такі, як ви самі. Схожі на вас особисто.

Л. Дереш: (сміється.) Ну, якщо мене можна так окреслити, то, мабуть, так.

Любко Дереш: навіть у Демона є серце

Написав Ганна Кундіренко
Середа, 04 грудня 2013, 14:35

З Любком Дерешем розмовляла Ганна Кундіренко